

**АКТУАЛИЗИРАНА ОБЩА ПРОГРАМНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРИНОСА НА
ФОНДОВЕТЕ НА ЕС КЪМ ИНТЕГРИРАНАТА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ НА
ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ**

октомври 2025 г.

Съдържание:

Използвана абrevиатура.....	1
Кратко описание на приноса на фондовете на ЕС към развитието на региона.....	3
1. Приложение 1: Списък с комбинирани концепции за ИТИ и получените от тях точки (Приложение П.13.1).....	9
2. Приложение 2: Списък с концепции за ИТИ, които не са комбинирани (Приложение П.13.2).....	9
3. Приложение 3: Списък с концепции за ИТИ, които не са комбинирани и включват дейности само по ПОС, и получените от тях точки (Приложение П.13.3).....	9

Използвана абривиатура

АСД	Административно съответствие и допустимост
ЕС	Европейски съюз
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие от ниво NUTS 2
КИТИ	Концепция за интегрирана териториална инвестиция
ПКИП	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.
ПНИИДИТ	Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г.
ПО	Програма „Образование“ 2021-2027 г.
ПОС	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
ПРР	Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г.
ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г.
РСР	Регионален съвет за развитие
ЮЗР	Югозападен регион за планиране

Кратко описание на приноса на фондовете на ЕС към развитието на региона

Общата програмна концепция (ОПК) за принос на фондовете от ЕС е одобрена от Регионалния съвет за развитие (РСР) на Югозападен регион за планиране (ЮЗР) на проведено редовно заседание на 17.07.2024 г., и представя съвкупност от свързани и допълващи се концепции за ИТИ, които представляват най-подходящата комбинация от ресурси и мерки, финансирани със средства от европейските фондове, насочени към решаването на проблеми с лимитиращ характер за развитието на региона и/или към усвояването на наличните потенциали и ресурси в изпълнение на Интегрирана териториална стратегия за развитие от ниво NUTS 2 (ИТСР). Настоящият документ допълва одобрената от РСР на ЮЗР ОПК за принос на фондовете от ЕС.

Интегрираният териториален подход в България се прилага чрез инструмента интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) на базата на ИТСР за всеки един от регионите.

Програмите, участващи в подхода ИТИ са Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ПРР), Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021-2027 г. (ПНИДИТ), Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. (ПКИП), Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО), Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС) и Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. (ПРЧР).

През 2023 г. беше обявена първата покана за прием на концепции за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ). Индикативният размер на средствата от заделения за ИТИ ресурс от програмите за Югозападен регион за планиране (ЮЗР) от **339 952 446 лв.** е разпределен както следва:

ИНДИКАТИВЕН ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ЮЗР (в лева)							
Регион ниво NUTS 2	ПРР		ПО	ПОС	ПКИП	ПНИИДИТ	ПРЧР
	П 1	П 2					
ЮЗР	67 163 190	143 000 000	33 157 792	24 122 898	27 679 464	9 546 314	35 282 788

През 2025 г. е обявена втората покана за прием на КИТИ. Индикативният размер на средствата от заделения за ИТИ ресурс от програмите за Югозападен регион за планиране (ЮЗР) от **287 384 790,76** лв. е разпределен както следва:

ИНДИКАТИВЕН ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА ВТОРАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ЮЗР (в лева)								
Регион ниво NUTS 2		ППР		ПО	ПОС	ПКИП	ПНИИДИТ	ПРЧР
		П 1	П 2					
ЮЗР	Столична	2 729 745,51	134 599 334,03	27 657 792,00	22 039 700,58	19 297 335,56	30 701 406,44	24 072 436, 00
	Благоевград	26 287 040,64						

По обявената покана за набиране на КИТИ в определения срок – 8 юли 2025 г. постъпиха общо 11 (единадесет) КИТИ, предвиждащи мерки на територията на ЮЗР. Една КИТИ беше оттеглена от кандидата. В актуализацията на общата програмна концепция на ЮЗР са включени 10 (десет) КИТИ преминали успешно етапа на оценка за административно съответствие и допустимост (АСД). Всичките допуснати КИТИ ще се изпълняват на територията на ЮЗР.

Общият бюджет на подадените КИТИ в ЮЗР, преминали успешно етапа на оценка на АСД, е в размер на **335 365 210,38** лв., от които безвъзмездната финансова помощ е **332 933 186,13** лв. Предвидените дейности и мерки се финансират със средства от всички участващи в подхода ИТИ програми. За част от концепциите за ИТИ (7 бр.) е предвиден и финансов ресурс от други източници.

В ИТСР на ЮЗР са определени следните приоритети за развитие на региона:

Стратегически приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж.

Стратегически приоритет 2: Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги.

Стратегически приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион.

Всички КИТИ, участващи във втората покана и преминали етапа на АСД, допринасят за постигането на всички стратегическите приоритети от ИТСР чрез включването на подходящи

мерки за партньорство между всички власти, институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения. За постигане на целите и визията заложи в ИТСР на ЮЗР се наблюдават засилена координация вътре в и между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние на региона към хоризонта на планирането – 2027 г. Синергията на планираните дейности демонстрира ясната визия за необходимостта от инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги и развиване на регионалния потенциал за устойчив растеж.

Предвидените мерки за изпълнение в подадените КИТИ в **област Кюстендил** включват интервенции на териториите на общините Кюстендил, Дупница, Сапарева баня, Кочериново, Трекляно, Бобошево, Рила, Бобов дол и Невестино. Инвестициите в **област Благоевград** обхващат териториите на общините Гоце Делчев, Гърмен, Сатовча, Сандански, Кресна, Благоевград, Петрич, Банско, Разлог, Струмяни и Симитли. В **област Перник** планираните мерки попадат на територията на общините Перник, Земен, Ковачевци, Радомир. В **Софийска област** инвестиционни намерения са предвидени на територията на общините Ботевград, Етрополе, Правец, Самоков, Сливница, Долна баня, Костенец, Ихтиман. В **област София** предвидените мерки за изпълнение са в рамките на столицата и прилежащите към нея населени места.

Мерките и инвестициите, заложи в КИТИ, имат пряко въздействие върху всички стратегически приоритети и цели определени в ИТСР на ЮЗР, като адресират значими за региона проблеми.

По Стратегически приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж са предвидени мерки и дейности в следните сектори:

 Сектор трансфер на технологии и знания: модернизация на научноизследователската инфраструктура в сферата на овощарството и зеленчукопроизводството вкл. осигуряване на достъп до научната инфраструктура за провеждане на лабораторния тествания и изпитвания и обмен на знания със сходни научни обекти; внедряване на нови технологии и трансфер на знания на най-големия научноизследователски център на археологическата наука в България-НАИМ-БАН; повишаване на капацитета на Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ за

висококачествени научни изследвания, развитие на иновации и прилагане на съвременни технологии в устойчивото развитие, кръговата икономика и дигиталната трансформация, внедряването на високотехнологични иновативни технологии и изследвания, базирани на доказателства в областта на здравеопазването, и създаване на иновативна, реалистична, симулационна и експериментална среда за обучение и научноизследователска дейност на студенти и млади учени в областта на общественото здравеопазване; дигитално и научно надграждане на изследователския капацитет за устойчиви и ядрени иновации; модернизиране на изследователския потенциал на ТУ-София чрез осигуряване на необходимите материални и нематериални активи за подпомагане на изследователската дейност и дейности за трансфер на технологии; внедряването на високотехнологични иновативни технологии за научноизследователска дейност в сферата на екологичните изследвания и опазването на околната среда и създаване на експериментална среда за научноизследователска дейност в сферата на мониторинга и управлението на климатичните промени и в областта на общественото здравеопазване в Югозападния университет „Неофит Рилски“, повишаване на капацитета за извършване на приложни научни изследвания в УМБАЛ „Лозенец“ за нуждите на медицинската практика и техния технологичен трансфер и др.

 Сектор околна среда: модернизиране и надграждане на системите за рециклиране на битови биоразградими отпадъци и др.

 Сектор социални услуги: насърчаване на възрастните хора за по-дълго участие на пазара на труда и др.

 Сектор здравеопазване: обновяване на сградния здравен фонд и модернизация на оборудването и обзавеждането на медицинските кабинети в отдалечени населени места; модернизация на диагностичната инфраструктура за сърдечно-съдови и онкологични заболявания в лечебни заведения; създаване на екосистема за мобилната диагностика и телемедицина и др.

По Стратегически приоритет 2: Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги са предвидени мерки и дейности в следните сектори:

 Сектор здравеопазване: провеждане на информационни кампании и профилактика на населението; повишаване на капацитета на СБАЛОЗ за ранна диагностика и превенция на онкологични заболявания чрез модернизация на медицинската апаратура и др.

 Сектор наука и образование: създаване на устойчива и приобщаваща образователна среда в училища с различен етнокултурен профил; пробно стажуване за ученици от първи гимназиален етап; повишаване на качеството на професионалната подготовка на учениците; дейности насочени към модернизация на образователната среда; реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование; провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни; десегрегация на училищата, превенция на вторичната сегрегация и против дискриминацията, и др.

 Сектор социални услуги: изграждане на Център за предоставяне на интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи; създаване на Център за предоставяне на резидентна грижа за възрастни хора в надтрудоспособна възраст без увреждания; осигуряване на достъпно жилищно настаняване на уязвими групи от населението, както и на групи в неравностойно положение; разкриване на услугата „Осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация“ и услуга „Осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие, и деца – жертви на трафик“; създаване на „Кризисен център“ - центрове, за осигуряване на подслон на лица в кризисна ситуация; създаване на базиран в общността Център за ранно детско развитие за подкрепа на деца и техните родители и семейства; създаване на центрове за „добро здраве“, повишаване на квалификацията, уменията и компетентностите на служители и др.

 Сектор образование: информационна и мотивационна кампания сред ученици, родители, работодатели и учители, с цел популяризиране на дуалната система на обучение; изграждане на модерна, устойчива и привлекателна среда за училищно образование; осигуряване на подкрепа на уязвимите групи за социално включване чрез осигуряване на достъп до образование и обучение на възрастни за по-добра реализация на пазара на труда, изграждането на нови образователни институции, а именно детски градини и/или ясли, изграждане на нов учебен корпус на Технически

колеж-София при Технически университет-София съчетаващ учебна, лабораторна, изследователска и рекреационна среда и др.

По **Стратегически приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион** са предвидени мерки и дейности в следните сектори:

 Сектор енергийна ефективност: внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради и др.

 Сектор здравеопазване: закупуване на мобилни кабинети в подкрепа на провеждане на информационни кампании и профилактика, създаване на екосистема за мобилна диагностика и телемедицина и др.

 Сектор социални услуги: изграждане на център в общността за резидентна грижа за лица в над трудоспособна възраст без увреждания; жилищно настаняване вкл. чрез изграждане на нова социална инфраструктура и ремонтване на съществуваща такава в подкрепа на социалното включване на уязвими групи от населението; разкриване на Център за ранно детско развитие за подкрепа на деца и техните родители и семейства и др.

 Сектор екологична инфраструктура и биоразнообразие: мерки за превенция и управление на риска от наводнения; мерки за превенция на свлачищните процеси и др.

С изпълнението на предвидените мерки и дейности в КИТИ в дългосрочен план ще се осигури подобрен достъп до качествени услуги в региона. Ще се постигне създаването на привлекателна градска среда, достъп до качествени образователни, здравни и социални услуги. С набелязаните мерки в сектора на здравеопазването ще се гарантира равен достъп до качествени здравни услуги и превенция на социално-значими заболявания в целия регион. С предвидените инвестиции ще се инвестира в преквалификацията и повишаването на квалификацията на възрастните и уязвимите групи от населението, което ще помогне на гражданите да получат достъп до по-добри възможности за заетост и социална интеграция. За първи път в КИТИ се обръща сериозно внимание на трансфера на технологии и знания, с което ще се изгради своеобразен „мост“ между науката и прилагането на новите технологии. Инвестициите в човешкия капитал ще помогнат за справяне с недостига на умения в икономиката, ще смекчат неблагоприятните демографски тенденции и ще стимулират растежа в дългосрочен план.

- 1. Приложение 1: Списък с комбинирани концепции за ИТИ и получените от тях точки**
(Приложение П.13.1)
- 2. Приложение 2: Списък с концепции за ИТИ, които не са комбинирани** *(Приложение П.13.2)*
- 3. Приложение 3: Списък с концепции за ИТИ, които не са комбинирани и включват дейности само по ПОС, и получените от тях точки** *(Приложение П.13.3)*

ИНЖ. ОГНЯН АТАНАСОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕГИОНАЛНИЯ
СЪВЕТ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН
И КМЕТ НА ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ

ДЖЕНИ УЗУНОВА,
СЕКРЕТАР НА РЕГИОНАЛНИЯ СЪВЕТ
ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН